

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Institution: Fødevarestyrelsen

Kontor/initialer: 9. kontor/SURO

Sagsnr.: 2009-20-2301-00085

Dato: 09-10-2009

Notat om høringssvar i forbindelse med udkast til forslag til lov om ændring af lov om fødevarer (Frivillig forhåndsgodkendelse og delegation af beføjelser til privat institution i forbindelse med overholdelse af principper for god laboratoriepraksis)

Udkast til forslag til lov om ændring af lov om fødevarer (Frivillig forhåndsgodkendelse og delegation af beføjelser til privat institution i forbindelse med overholdelse af principper for god laboratoriepraksis) har været i høring i perioden fra den 14. juli til den 4. september 2009.

I det følgende gives et resumé af de indkomne høringssvar opdelt i generelle bemærkninger og specifikke bemærkninger, opdelt efter emner.

Bemærkningerne til høringssvarene er anført med kursiv.

Der er modtaget høringssvar fra: Advokatrådet, Bager- og Konditormestre i Danmark, Brancheforeningen for Kaffe og The, Bryggeriforeningen, Coop Danmark, De Samvirkende Købmænd, Danmarks Aktive Forbrugere, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Restauranter og Caféter, Dansk Erhverv, Dansk Supermarked, Dansk Varefakta Nævn, Danske Slagtermestre, DI Fødevarer, Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Foreningen for Danske Spiritusfabrikanter, Grønlands Selvstyre, Helsebranchens Leverandørforening, Hjerteforeningen, HORESTA, Håndværksrådet, Kræftens Bekæmpelse, Landbrug og Fødevarer, Lolex aps, Rigsadvokaten, Sundjob Konsulenterne Aps.

Endvidere har Datatilsynet afgivet høringssvar til forslaget.

Af de ovenfor nævnte har Advokatrådet, Danmarks Apotekerforening, Datatilsynet og Grønlands Selvstyre anført, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Generelle bemærkninger

Bager- og Konditormestre i Danmark, Danske Slagtermestre og Håndværksrådet støtter helt forslaget. Bryggeriforeningen, Coop Danmark, Dansk Erhverv, DI Fødevarer, De Samvirkende Købmænd, HORESTA, Helsebranchens Leverandørforening og Sundjob Konsulenterne Aps er positive overfor forslaget. Lolex aps er som udgangspunkt enige i forslagets overordnede formål.

Bemærkninger til de enkelte elementer i forslaget

1. Områder, der vil kunne forhåndsgodkendes

Adskillige af høringssparterne efterspørger en præcisering af lovens anvendelsesområde.

Coop Danmark, Bryggeriforeningen, DI Fødevarer, Dansk Erhverv og HORESTA, Brancheforeningen for Kaffe og The, Bager- og Konditormestre i Danmark, Danske Slagtermestre og Håndværksrådet har givet følgende forslag til, hvilke dele af fødevareområdet, der kan egne sig til forhåndsgodkendelser: Autorisationer/indretning, nyetablering og ombygninger/tilbygninger, herunder lokaler og installationer, etablering af nye produktionslokaler, nye produktionslinier, restauranter, storkøkkener, materialer og genstande, mærkning, egenkontrolprogrammer, kosttilskud (eventuelt med den undtagelse, at ernæringsmæssige og fysiologiske anprisninger ikke bliver omfattet af loven om forhåndsgodkendelse, men henføres under den nugældende lovgivning), the.

Coop Danmark bemærker yderligere, at det er afgørende, at der ved en godkendelse af mærkning

ikke blot godkendes, at mærkningen er korrekt udformet, men også at mærkningens indhold er korrekt. Dansk Varefakta Nævn spørger, om ordningen vil omfatte samtlige mærkningskrav, og Bryggeriforeningen spørger, om det kun er fx selve udformningen af mærkningen, der skal ligge til grund for en forhåndsgodkendelse, eller også de bagvedliggende analyseresultater. Bager- og Konditormestre i Danmark, Danske Slagtermestre og Håndværksrådet understreger vigtigheden af, at man ikke begrænser lovforslaget til primært at handle om mærkning og markedsføring. De Samvirkende Købmænd foreslår også indretning, mærkning, materialer og genstande, men bemærker derimod, at egenkontrol allerede i dag er en del af Fødevarestyrelsens arbejdsområde, og at det er vigtigt at holde fast i dette.

Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse foreslår, at markedsføringstiltag ikke skal være omfattet, medmindre foranstaltningen er præcist defineret. Anmodninger, hvor stillingtagen giver anledning til særlig tvivl, og anmodninger, hvor der i øvrigt foreligger særlige omstændigheder, skal ligeledes undtages. Det skal være et krav, at en forhåndsgodkendt foranstaltning iværksættes indenfor rimelig tid.

Bryggeriforeningen påpeger, i relation til at det fremgår af lovforslaget, at det skal omfatte forhåndsgodkendelse af markedsføring, at erfaringen viser, at det kan være svært at definere, hvilken markedsføring der falder under fødevarerlovlovgivningen, og hvilken der falder under markedsføringslovgivningen, idet berøringsfladen for de to områder til en vis grad overlapper hinanden. Bryggeriforeningen vil i forlængelse heraf foreslå, at praksis med forhåndsgodkendelser på fødevarerlovlovens område koordineres med Forbrugerombudsmanden. Foreningen efterspørger desuden en nærmere vurdering af, om Fødevarestyrelsens kommende forhåndsgodkendelse vil få indflydelse på Alkoholreklamenævnet og Forbrugerombudsmandens forhåndsbeskeder og afgørelser. Danmarks Aktive Forbrugere fraråder, at kosttilskud bliver omfattet, da det er foreningens erfaring, at det ikke er manglende viden om lovgivningen, der er problemet på dette område, men at man er ligeglad med lovgivningen.

På baggrund af de indkomne høringssvar vil også materialer og genstande bestemt til at komme i kontakt med fødevarer indgå blandt de områder, hvor der vil kunne indhentes forhåndsgodkendelse. Lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 1.1, er således ændret i overensstemmelse hermed. Det nærmere omfang af ordningen, eventuelle undtagelser osv. vil blive nærmere fastlagt i forbindelse med det videre arbejde med lovforslaget og den tilknyttede bekendtgørelse. Tilsvarende gælder fastlæggelsen af eventuelle øvrige områder. Bemærkningerne i høringssvarene vil blive inddraget i dette arbejde, og det vil blive undersøgt, i hvilket omfang det vil være hensigtsmæssigt og praktisk muligt at tilbyde forhåndsgodkendelser på de foreslåede områder.

Endelig vil anvendelsesområdet kunne ændres og udvides senere på baggrund af de indhøstede erfaringer med ordningen.

På nuværende tidspunkt er det hensigten at arbejde videre med etablering af forhåndsgodkendelsesordning inden for følgende områder:

- Mærkning.

- Økologi:

- Anprisning af generiske produktionskrav på økologiområdet,
- brug af Ø-mærket i forhold til de økologiske produkters placering i butikken og når mærket anvendes i reklameøjemed,
- økologiske produktionsbetingelser.

- Varestandarder og handelsnormer: Spørgsmålet om et produkt lever op til gældende varestandarder og handelsnormer.

- Tilsætningsstoffer: Spørgsmål om, hvilke tilsætningsstoffer det er tilladt at anvende i et specifikt produkt, afhængigt af hvilken fødevarerkategori en fødevarer tilhører.
- Novel Food: Spørgsmål om et produkt er novel food og dermed skal godkendes.
- Ernæringsanprisninger: Variationer i ernæringsanprisningers ordlyd i overensstemmelse med forordningens bilag.
- Sundhedsanprisninger: Forhåndsgodkendelse af variationer fra den ordlyd, som er EU-godkendte, og forhåndsgodkendelse af, om de ledsagende betingelser for anvendelse af en anprisning er efterlevet.
- Fødevarer bestemt til særlig ernæring: Forhåndsgodkendelse af, hvorvidt et givent produkt er omfattet af anvendelsesområdet i de relevante regler, og derved, om produktet lever op til det pågældende formål – baseret på en vurdering af produktets mærkning.
- Materialer og genstande, der kommer i kontakt med fødevarer.
- Registrering af fødevareraktiviteter: Registreringen som sådan vil ikke kunne forhåndsgodkendes, da der ikke træffes en afgørelse, når en virksomhed registreres. Derimod vil virksomhedens indretningsmæssige forhold m.v. kunne forhåndsgodkendes.

2. Formål med og konsekvenser af lovforslaget, herunder konsekvenser for virksomhedernes ansvar

Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse er meget kritiske overfor forslaget, og Danmarks Aktive Forbrugere finder det overflødigt, da lovgivningen generelt er nem at forstå og efterleve. Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse har særligt taget stilling til forhåndsgodkendelse af mærkning og markedsføring, da disse områder specifikt er nævnt i lovforslaget. Foreningerne foreslår, at lovforslaget ikke fremsættes, da det har mange negative konsekvenser for folkesundheden, forbrugerbeskyttelse og fødevarerkontrol. Foreningerne anfører en række begrundelser for dette, bl.a. flg. (visse af disse argumenter er gengivet i de senere afsnit, som omhandler det emne, argumenterne relaterer sig til): Virksomhederne kan ikke nævne konkrete eksempler på konkrete sager, der dokumenterer behovet. Ordningen er derfor alene egnet til, at virksomhederne får myndighedernes blåstempling til at gå lige til kanten i deres markedsføring. Forslaget vil ikke kunne forebygge vildledning af forbrugerne, da forhåndsgodkendelsen formentlig kun vil søges for del-elementer i en markedsføringskampagne, og desuden næppe vil omfatte egentlig verificering af oplysningerne om fx ingredienser eller næringsindhold. Danmarks Aktive Forbrugere udtrykker tilsvarende bekymring for, at forslaget vil blive benyttet til at søge forhåndsgodkendelse af ”diskutabel” markedsføring, og derigennem søge at flytte grænserne for, hvad der er lovligt.

Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse anfører videre, at myndighederne kommer til at bidrage til markedsføringen af fødevarer med tvivlsom sundhedsværdi, hvilket vil undergrave forbrugernes tillid til fødevarermærkning og til fødevaremyndighederne. Forslaget er en u hensigtsmæssig ændring af ansvarsforholdet mellem virksomheder og myndigheder, idet forslaget delvist fratager virksomhederne deres ansvar for, at deres produkter eller produktion overholder gældende lovgivning.

Foreningen for Danske Spiritusfabrikanter mener, at et tiltag, der kommer med en helt ny lovgivning og oven i købet en lovgivning, der er frivillig, synes at være unødvendigt, kostbart og direkte skadeligt for den dialog, der allerede i dag findes mellem producent og myndighed.

Landbrug og Fødevarer bemærker, at ideen med indførelse af en forhåndsgodkendelsesordning på fødevarerområdet er i udgangspunktet sympatisk og tænkt som en hjælp til virksomhederne, men selve konstruktionen af ordningen, som den er beskrevet i lovforslaget, vil i stedet skabe usikkerhed hos virksomhederne. Med baggrund heri har Landbrug og Fødevarer ikke noget ønske om, at ordningen vedtages som beskrevet i lovforslaget.

Hensigten med lovforslaget er ikke at fratage virksomhederne ansvaret for deres markedsføring og produkter. Virksomhederne har fortsat ansvaret for at overholde lovgivningen. Lovforslaget er tænkt som en yderligere mulighed for virksomhederne for at sikre sig, at de lever op til dette ansvar.

3. Vejledningsforpligtelsen

Dansk Supermarked og DI Fødevarer finder det afgørende, at den styrkede vejledning, som det fremgår af fødevarerforliget fra 31. maj 2007, bibeholdes og fortsat udvikles, og Dansk Supermarked finder, at dette bør fremgå af lovforslaget. Bryggeriforeningen frygter, at indførelsen af forhåndsgodkendelse vil betyde, at det bliver svært at trække grænsen mellem vejledning og brugerbetalt forhåndsgodkendelse.

Landbrug og Fødevarer ser gerne behovet for, at virksomhederne kan få myndighedernes vurdering af et påtænkt tiltag, f.eks. om mærkning af fødevarer, koblet til den vejledningsforpligtelse, som udsprang af fødevarerforliget i maj 2007, og foreslår derfor, at mulighederne i den eksisterende vejledning udforskes og evt. øges. De Samvirkende Købmænd bemærker, at en ordning som beskrevet ikke må resultere i at der skal betales for enhver vurdering af om f.eks. en mærkning er i orden. De Samvirkende Købmænd forudsætter således, at de tilsynsførende stadig i forbindelse med tilsynsbesøg kan oplyse virksomheder, hvorvidt mærkningen af deres produkter er i orden.

Det er ikke hensigten at reducere omfanget og udviklingen af den styrkede vejledning.

4. Sagsbehandlingstid for forhåndsgodkendelser

DI Fødevarer, Dansk Supermarked, Dansk Erhverv, De Samvirkende Købmænd og HORESTA mener, at Fødevarestyrelsen ved modtagelsen af en ansøgning skal oplyse om forventet sagsbehandlingstid, således at virksomheden kan trække ansøgningen tilbage, hvis sagsbehandlingstiden vurderes at være for lang. DI Fødevarer foreslår endvidere, at ansøgningen automatisk betragtes som godkendt, hvis den af Fødevarestyrelsen fastsatte sagsbehandlingstid ikke overholdes.

Bager- og Konditormestre i Danmark, Danske Slagtermestre og Håndværksrådet ser gerne en behandlingsgaranti indenfor et fastsat tidsrum, og en opdeling i grupper, fx bør behandling af bygning ændringer maksimalt tage 2 mdr. Helsebranchens Leverandørforening forudser, at Fødevarestyrelsen hurtigt vil mangle ressourcer til behandling af ansøgningerne, og forudser på den baggrund, at det vil medføre lange og urimelige sagsbehandlingstider. Sagsbehandlingstiden bør som udgangspunkt ikke overstige 4-6 uger (p.t. den sagsbehandlingstid, som Lægemiddelstyrelsen anvender til behandling af tilsvarende ansøgninger).

Lorex aps og De Samvirkende Købmænd bemærker, at en kort sagsbehandlingstid er meget vigtig for virksomhederne.

Dansk Erhverv og HORESTA peger på, at sagsbehandlingstiden i dag er for lang i FVST.

Ved modtagelsen af en ansøgning om forhåndsgodkendelse vil der blive sendt ansøgeren et kvitteringsbrev, hvori den estimerede sagsbehandlingstid, og dermed den estimerede betaling vil blive oplyst. Der vil dog alene være tale om et estimat, som således ikke vil være bindende for myndigheden. Såfremt det viser sig, at der vil blive brugt væsentlig mere sagsbehandlingstid, meddeles et nyt estimat til virksomheden.

Virksomheden vil dog, selvom ansøgningen trækkes tilbage på grund af, at den estimerede sagsbehandlingstid er for lang for virksomheden, skulle betale for medgået sagsbehandlingstid til udarbejdelse af kvitteringsbrev, sagsoprettelse, overslag over sagsbehandlingstiden m.v. Der vil tilsvarende skulle betales for den samlede medgåede sagsbehandlingstid, i tilfælde af at en sagsbehandling er igangsat, men ansøgningen senere i processen bliver trukket tilbage på baggrund af et nyt, ændret estimat over sagsbehandlingstid.

Det vurderes ikke hensigtsmæssigt at overveje en ordning, hvor ansøgningen automatisk betragtes som godkendt, hvis den af Fødevarestyrelsen fastsætter sagsbehandlingstid ikke overholdes. En sådan ordning vurderes ikke at ville være forsvarlig. Udstedelse af en bindende forhåndsgodkendelse må forudsætte, at der er sket en egentlig behandling af sagen. Forhåndsgodkendelsen vil i modsatte fald være forbundet med alt for stor usikkerhed, og kunne give en falsk tryghed for såvel virksomheden som forbrugerne.

5. Gebyr

Dansk Supermarked, Danmarks Restauranter og Caf er og DI Fødevarer foreslår en fast pris for forhåndsgodkendelserne, frem for en timetakst efter forbrugt sagsbehandlingstid, således som lovforslaget lægger op til. Dansk Supermarked tilføjer, at betalingen kan differentieres efter ydelse. Danmarks Restauranter og Caf er finder taksering efter medgået tid urimelig, da der her kan opstå skævheder, afhængigt af, om en sagsbehandler er hurtig eller langsom. Dansk Erhverv, HORESTA og DI Fødevarer anfører, at virksomheden bør kende prisen, inden de søger om godkendelsen eller få en pris oplyst, n r ansøgningen er indsendt. De Samvirkende Købmænd bemærker, at timeforbruget kan være meget afhængigt af sagsbehandlerens viden og erfaring, hvilket taler for fast pris. Der er dog også meget stor forskel på, om man ønsker en varebetegnelse godkendt eller godkendelse af hele den lovpligtige mærkning af et sammensat produkt med mange ingredienser, hvorfor spørgsmålet skal nøje overvejes. Bager- og Konditormestre i Danmark, Danske Slagtermestre og Håndværksrådet støtter ideen om gebyr efter forbrugt sagsbehandlingstid, men vil gerne sikre, at virksomhederne på forhånd f r et overslag over, hvor mange timer der vil medgå.

Baggrunden for forslaget om timetakst efter forbrugt sagsbehandlingstid er bl.a. en forventning om, at der vil være meget stor forskel på, hvor lang tids sagsbehandling, der vil medgå til de forskellige ansøgninger. Sagsbehandlingstiden afhænger dels af, hvor kompliceret forholdet er, dels af, hvor godt oplyst sagen er fra ansøgerens side. Herudover vurderes der at ligge en fordel i, at myndigheden dels ikke beh ver at vurdere, hvornår der foreligger en ny ansøgning, hvis der ændres på en allerede indgivet ansøgning, og dels ikke beh ver at tage stilling til, hvor mange ansøgninger der reelt ligger i en anmodning (hvert del-element kunne tænkes at udgøre en ansøgning for sig selv). Ved timetaksering undgås tvister over de opridsede forhold. Desuden er det vigtigt, at det sikres, at ordningen bliver fuldt gebyrd kket, hvilket vurderes at være vanskeligt med en fast pris.

Der henvises til ministeriets kommentarer ovenfor til afsnit 4 om estimat over sagsbehandlingstid og pris.

6. Central eller decentral behandling af forh ndsgodkendelsesans gninger

DI Fødevarer, Bager- og Konditormestre i Danmark, Danske Slagtermestre, Håndværksrådet, Dansk Erhverv, Dansk Supermarked, Danmarks Restauranter og Caf er og HORESTA mener, at det er væsentligt, at det ikke er den lokale region eller tilsynsførende, men en centralt styret enhed placeret f.eks. i Mørkhøj, der behandler godkendelserne, bl.a. fordi dette vil sikre mere ensartede afgørelser. HORESTA bemærker i relation til forhåndsgodkendelse af egenkontrol, at dette ved en central forhåndsgodkendelse vil kunne udføres samlet for eksempelvis samtlige en k derestaurants enheder, i modsætning til i dag, hvor det skal godkendes i de forskellige regioner.

Ordningens placering vil ske ud fra en vurdering af, hvad der vil være mest hensigtsmæssigt. Dette afhænger bl.a. af, hvilke områder ordningen vil omfatte, hvilket fortsat er under overvejelse.

7. Sanktioner

Dansk Erhverv, HORESTA, DI Fødevarer, Danmarks Restauranter og Caf er, De Samvirkende Købmænd, Helsebranchens Leverandørforening og Landbrug og Fødevarer mener ikke, at det skal kunne betragtes som en skærpende omstændighed, hvis en virksomhed undlader at anmode om en (frivillig) forhåndsgodkendelse, fordi den forventer at få afslag. DI Fødevarer og Bryggeriforeningen efterspørger, hvad Fødevestyrelsen vil lægge vægt på i denne forbindelse, og hvordan bevisbyrden forventes løftet. Dansk Supermarked, Bryggeriforeningen, Helsebranchens Leverandørforening og Landbrug og Fødevarer anfører, at det er i strid med princippet om, at ordningen er frivillig, og Landbrug og Fødevarer tilføjer, at konsekvensen kan blive, at ingen t r undlade at søge forhåndsgodkendelse af frygt for sanktioner, og virksomhederne tvinges dermed ind i et system, der udover at være formynderisk også vil betyde en øget udgift for fødevarerproducenterne og en ny afgift på fødevarer, hvilket ikke rimer med afbureaukratisering og lettelse af byrder i en krisetid. Bryggeriforeningen bemærker, at den omstændighed, at en virksomhed under en markedsf ringsproces ændrer på en tidligere forhåndsgodkendt mærkning, ikke automatisk må opfattes som om, virksomheden bevidst handler i strid med forhåndsgodkendelsen og dermed medføre skærpet sanktion.

Danmarks Aktive Forbrugere anfører, at selvom bøderne vil kunne forhøjes med 50 % i tilfælde af skærpende omstændigheder, vil det i praksis kun få en symbolsk betydning, da bøderne oftest kun er på 5-10.000 kr.

Rigsadvokaten har bemærket, at man ikke finder, at der er hjemmel i F devarerloven til det foreslåede.

Danmarks Restauranter og Caf er mener, at det er misvisende at tale om ”godkendelse” på områder såsom mærkning, hvor der ikke i dag er krav om godkendelse. Danmarks Restauranter og Caf er mener derfor, at ordningen højst bør kunne medføre, at man markedsfører sig med at ”mærkningen vurderes at overholde gældende regler”.

Det vil komme an på en vurdering i hvert enkelt tilfælde, om man finder, at det kan lægges til grund, at virksomheden har undladt at anmode om forhåndsgodkendelse, fordi den forventede at få afslag. Tilsvarende gælder mht., om der bevidst handles i strid med en given forhåndsgodkendelse.

I sidste instans vil det bero på domstolenes vurdering, hvornår der foreligger sådanne skærpende omstændigheder.

Rigsadvokatens bemærkning tages til efterretning, og der vil blive foreslået en ændring i lovens strafbestemmelse med henblik på at kunne tillægge de beskrevne overtrædelser virkning som skærpende omstændighed.

8. Forh ndsgodkendelsens bindende karakter

Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse anfører, at forhåndsgodkendelser altid skal have en ”musef ldeklausul”, således, at myndigheden kan trække forhåndsgodkendelsen tilbage, hvis det viser sig, at den har utilsigtede negative konsekvenser for fx forbrugersikkerheden eller folkesundheden.

En forhåndsgodkendelse vil være en begunstigende forvaltningsakt, og vil dermed kun kunne tilbagekaldes i det omfang, der vil være mulighed for dette efter almindelige retsprincipper.

Ved udarbejdelsen af forhåndsgodkendelsen vil der blive draget omsorg for, at det fremgår meget præcist, hvad der er forudsætningerne for forhåndsgodkendelsen. Forhåndsgodkendelsen vil der-

med ikke gælde, hvis det forhåndsgodkendte fx anvendes i en anden sammenhæng end den, der er blevet oplyst ved ansøgningen.

9. Godkendelsens retsvirkning/overgangsperiode

DI Fødevarer og Danmarks Restauranter og Caf er lægger vægt på, at der gives en rimelig overgangsperiode på den udstedte godkendelse, når nye regler bliver vedtaget, og Dansk Supermarked efterspørger, at der tages stilling hertil.

Ved udstedelse af nye regler på Fødevareministeriets område bliver der generelt taget stilling til, om der er behov for overgangsperioder.

Det er ikke hensigten, at indehavere af en forhåndsgodkendelse skal stilles bedre end andre i denne henseende. Det er således ikke hensigten at fastsætte særlige overgangsperioder for de virksomheder, der har en forhåndsgodkendelse på det pågældende område – en eventuel overgangsordning vil omfatte alle. Det bemærkes i denne forbindelse, at det vil følge af god forvaltningsskik, at myndigheden vil oplyse det til en eventuel ansøger om en forhåndsgodkendelse, hvis det er kendt for myndigheden, at der forestår ændringer i retsgrundlaget i den kommende tid.

10. Frivillighedsaspektet

Bryggeriforeningen, DI Fødevarer, Foreningen for Danske Spiritusfabrikanter og Lolex aps mener, at der er risiko for, at der vil opstå et indirekte eller direkte pres fra kunder/detailhandelen om at ansøge om forhåndsgodkendelse. Foreningen for Danske Spiritusfabrikanter anfører videre, at dette vil kunne være til skade for de virksomheder, der i forvejen har styr på tingene og derfor ikke ønsker at benytte sig af forh ndsgodkendelsesordningen. Helsebranchens Leverandørforening foreslår, for at forhindre at der stilles krav fra detailhandlende eller andre om, at der skal indhentes forhåndsgodkendelse, at det forbydes at offentliggøre, hvilke tiltag, der er forhåndsgodkendt.

11. FVSTs ressourcer

DI henviser – i relation til, at der vil kunne opstå pres for at virksomhederne indhenter forhåndsgodkendelse - til, at dette i givet fald vil betyde en stor mængde ansøgninger. DI Fødevarer har fået oplyst, at Fødevarestyrelsen på nuværende tidspunkt ikke har taget stilling til ansættelse af evt. nye ressourcer til opgaven, hvilket DI Fødevarer mener er u hensigtsmæssigt og bidrager til usikkerhed om sagsbehandlingstiden. Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse mener, at forslaget vil forringe fødevarekontrollen, fordi den nye aktivitet vil tage tid fra myndighedernes andre lovpligtige opgaver. Henset til risikoen for erstatningskrav må man formode, at det kræver særlig omhu fra Fødevarestyrelsens side at l se især de komplicerede ansøgninger. Man kan derfor ikke udelukke, at der kan gå tid fra l sningen af andre opgaver. Danmarks Aktive Forbrugere udtrykker tilsvarende frygt for dette, også på klagesagsomr det. Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse efterspørger desuden en vurdering af risikoen for erstatningskrav og en angivelse af de statslige økonomiske konsekvenser heraf. Coop Danmark finder det afgørende, at de ressourcer, der anvendes til forhåndsgodkendelser, ikke g r fra Fødevarestyrelsens kontrolressourcer. Helsebranchens Leverandørforening forudser, at Fødevarestyrelsen hurtigt vil mangle ressourcer til behandling af ansøgningerne.

For så vidt angår det anførte om erstatningskrav bemærkes, at Fødevarestyrelsen også i andre relationer end forhåndsgodkendelser risikerer at ifalde erstatningsansvar.

Det vurderes ikke muligt at foretage en egentlig vurdering af omfanget af potentielle erstatningskrav. Udfaldet af en eventuel erstatningssag vil bero på domstolenes vurdering. Der forventes ikke erstatningskrav i et sådant omfang, at dette skal indgå i konsekvensvurderingerne af lovforslaget.

Anvendelsen af gebyr og den deraf følgende budgetneutralitet åbner dog mulighed for allokering af ressourcer til opgaven også uden, at det vil berøre Fødevarestyrelsens øvrige aktiviteter. Hvordan den konkrete fordeling af ressourcerne vil blive vurderes dog at måtte adresseres når omfanget af ordningen og den konkrete efterspørgsel af forhåndsgodkendelser kendes.

12. Forholdet til private rådgivere

DI Fødevarer, Dansk Erhverv og HORESTA, Dansk Supermarked, Dansk Varefakta Nævn og Helsebranchens Leverandørforening foreslår endvidere, at relevante områder af forhåndsgodkendelser eventuelt kan udliciteres til private rådgivere. Dansk Varefakta Nævn vil i givet fald være interesseret i opgaven. Dansk Varefakta Nævn spørger endvidere, om der vil være mulighed for dialog mellem virksomhed og styrelsen omkring afgørelsen. Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse anfører, at forslaget statsliggør en opgave, som private virksomheder i princippet kan løse. Coop Danmark finder, at forhåndsgodkendelsen skal foregå på lige konkurrencevilkår med 3. partsvirksomheder. Coop Danmark foreslår, at det overvejes, at lade forhåndsgodkendelse udføre af en særlig forretningsenhed i regi af Fødevarestyrelsen, svarende til DTUs Dianova. Bager- og Konditormestre i Danmark, Danske Slagtermestre og Håndværksrådet mener, at det bør overvejes, om der findes andre, der kan løse opgaven bedre og billigere end Fødevarestyrelsen, således at lange sagsbehandlingstider kan undgås. Lorex aps påpeger, at de private rådgivere på markedet ikke vil kunne konkurrere med en myndigheds blåstempling. Da det vil være oplagt for supermarkederne at forlange af deres leverandører, at der kan fremvises en forhåndsgodkendelse, vil ordningen undergrave de private rådgiveres forretningsgrundlag. Lorex aps påpeger samtidig, at ordningen vil kunne lægge beslag på mange af fødevarermyndighedernes ressourcer. Lorex aps foreslår i den forbindelse, at der lægges op til en ordning, hvor virksomhederne selv – evt. med en rådgivers hjælp – sørger for, at de basale dele i det tiltag, der søges om forhåndsgodkendelse af, er i orden ved forelæggelsen for myndigheden. Danmarks Aktive Forbrugere finder det grundlæggende problematisk, at en fødevarermyndighed både skal være uafhængig kontrolinstans, og samtidig mod betaling kan forhåndsgodkende markedsføringen af produkter. Foreningen finder det meningsløst, at staten skal gå ind at konkurrere på dette område, hvor der allerede findes et privat marked for rådgivning.

Som nævnt overvejes den endelige udformning af ordningen fortsat. For så vidt angår spørgsmålet om at udlicitere til private bemærkes, at forhåndsgodkendelserne som udgangspunkt vil være bindende for fødevarerkontrollanterne, og således vil være praksisdannende for kontrollen. Forhåndsgodkendelsen vil således være meget tæt knyttet til fødevarerkontrollen, hvorfor det vurderes, at en eventuel udlicitering vil rejse en række problemstillinger omkring uvildighed o.a.

Omvendt er det ikke hensigten, at forhåndsgodkendelserne skal træde i stedet for den rådgivning omkring eksempelvis udformningen af emballagemærkning, som mange af virksomhederne i dag indhenter hos private rådgivere. Hvis en virksomhed forud for ansøgningen om forhåndsgodkendelse har indhentet sådan rådgivning, vil der som udgangspunkt foreligge en god oplyst sag, som vil kunne behandles relativt hurtigere (og dermed billigere) i Fødevarestyrelsen end en sag, hvor der ikke har været anvendt rådgivning.

Ved Fødevarestyrelsens sagsbehandling af en ansøgning om forhåndsgodkendelse vil styrelsen tage stilling til, om det forelagte kan forhåndsgodkendes under de beskrevne betingelser. Styrelsens stillingtagen vil enten gå ud på en godkendelse eller et afslag. Et afslag vil i overensstemmelse med de forvaltningsretlige krav herom indeholde en begrundelse. Der vil derimod ikke direkte blive ydet rådgivning om, hvorledes det forelagte kan tilrettes, så det vil kunne godkendes. En sådan rådgivning vil derimod kunne indhentes hos en privat rådgiver.

13. Forretningshemmeligheder, fortrolighed og aktindsigt

Under henvisning til, at der kan være tale om forretningshemmeligheder i forbindelse med en ansøgning om forhåndsgodkendelse af en mærkning, efterspørger Dansk Erhverv og HORESTA, at der fastsættes bestemmelser om fortrolighed i den kommende bekendtgørelse. Coop Danmark efterspørger ligeledes fortrolighed, Bager- og Konditormestre i Danmark, Danske Slagtermestre, Håndværksrådet og De Samvirkende Købmænd efterspørger mulighed for at sikre fortrolighed, når der er tale om forretningshemmeligheder, fx indhold i recepter. De Samvirkende Købmænd henviser dog omvendt til, at det kan være værdifuldt, at efterfølgende led i kæden kan få oplyst, at en bestemt mærkning er forhåndsgodkendt.

En forhåndsgodkendelse vil have status af en forvaltningsretlig afgørelse. Det vil bl.a. betyde, at forhåndsgodkendelser vil være omfattet af offentlighedslovens bestemmelser, herunder om aktindsigt. Der vil således være adgang til aktindsigt i forhåndsgodkendelserne i det omfang, offentlighedslovens betingelser herfor er opfyldt. Oplysninger om en virksomheds tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende vil kunne undtages fra aktindsigt i medfør af offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 2, for så vidt det vil være af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningen angår, at begæringen ikke imødekommes. Det vurderes ikke, at der vil være behov for at fastsætte særskilte bestemmelser, som fraviger offentlighedsloven. I lovforslagets almindelige bemærkninger er der tilføjet en redegørelse for ovenstående.

14. Klager

Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse anfører, at forslaget er en forringelse af forbrugerbeskyttelsen, fordi myndighederne skal behandle anmeldelser og klager over deres egne afgørelser. Det bør sikres, at ingen instans må tage stilling til en anmeldelse af eller klage over afgørelser, de tidligere har truffet i forbindelse med en forhåndsgodkendelse. Forbrugerne kan ikke se, om et tiltag er forhåndsgodkendt, og kan dermed ikke se, om der skal rettes henvendelse til regionen eller til Fødevarestyrelsen centralt. Dansk Supermarked, Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse foreslår, at der udarbejdes vejledning i, hvordan forskellige typer sager bør være oplyst med henblik på at forebygge spild af ressourcer på ansøgninger, der ikke er tilstrækkeligt oplyst. Bager- og Konditormestre i Danmark, Danske Slagtermestre og Håndværksrådet efterspørger ligeledes en grundig vejledning, og opfordrer tillige til dialog i forbindelse med en mangelfuld ansøgning med henblik på, hvad ansøgningen skal indeholde.

Coop Danmark, Dansk Erhverv og HORESTA peger på, at sagsbehandlingstiden i Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklager (SFV) i dag er for lang.

Som udgangspunkt skal forbrugerklager indgives til den relevante fødevareregion på sædvanlig vis. Der vil blive etableret et informationssystem i Fødevarestyrelsen, som sikrer udbredelsen af kendskabet til forhåndsgodkendelserne, og som beskriver sagens gang i tilfælde, hvor en forbrugerorganisation anmelder et tiltag, som er forhåndsgodkendt.

For så vidt angår klager over en afvisning af en anmeldelse af et forhåndsgodkendt tiltag, vil klagen kunne indbringes for SFV, der som udgangspunkt ikke vil have været inddraget i forhåndsgodkendelsen. Dog kan der tænkes en situation, hvor der i første omgang har været givet afslag på en forhåndsgodkendelse fra Fødevarestyrelsens side, og hvor denne afgørelse om afslag er blevet indbragt af virksomheden for SFV, som har truffet afgørelse om, at forhåndsgodkendelse skal gives. En senere klage over, at Fødevarestyrelsen ikke går videre med en anmeldelse af det pågældende tiltag, vil ligeledes blive forelagt SFV. SFV vil herved skulle tage stilling til sin egen afgørelse. SFV vil hermed få anledning til at vurdere sagen igen. Forbrugerorganisationen vil herefter – som sædvanlig – kunne indbringe sagen for domstolene, hvis man ønsker en yderligere prøvelse.

15. Reklame/markedsføring med oplysning om, at der er givet forhåndsgodkendelse

Dansk Erhverv og HORESTA mener, at der skal fastsættes bestemmelser om, i hvilket omfang man kan markedsføre sig med en forhåndsgodkendelse, i den kommende bekendtgørelse.

Diabetesforeningen, Forbrugerrådet, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse mener, at det ikke skal være tilladt at reklamere med, at der er opnået en forhåndsgodkendelse, da denne ikke siger andet end, at loven er overholdt.

16. Øvrigt

Lorex aps opfordrer til, at der oprettes ERFA-grupper mellem private rådgivere og Fødevarerstyrelsen. Helsebranchens Leverandørforening opfordrer til, at lovforslaget sendes i høring igen, når det er tilrettet efter høringen, og at der nedsættes en arbejdsgruppe med deltagelse fra erhverv og forbrugerorganisationer til udarbejdelse af en vejledning om forhåndsgodkendelse.

Danmarks Aktive Forbrugere peger på, at fødevarermyndighedernes sagsbehandlingstider er lange, og afgørelserne ofte særdeles diskutabile. Foreningen frygter, at forhåndsgodkendelse generelt vil skærpe forbrugernes skepsis og mistillid til fødevarermyndighederne.

Coop Danmark bemærker, at der er rigtig mange forhold, der bør afklares omhyggeligt, inden en ordning iværksættes, og at ikrafttrædelse derfor ikke bør forhastes.

Landbrug og Fødevarer ser frem til en videre drøftelse af organisationens synspunkter, herunder hvordan fødevarerproducenterne får den ønskede vejledning om f.eks. mærkning og indretning.

De Samvirkende Købmænd bemærker, at hvis ordningen skal være brugbar for virksomhederne, er der en række betingelser, der skal opfyldt. Derfor er den forventede bekendtgørelse af stor betydning, og De Samvirkende Købmænd vil meget gerne deltage i de videre drøftelser vedr. udformningen af denne.

Dansk Erhverv og HORESTA og DI Fødevarer efterspørger konsekvensberegninger.